

Manifest edukacji inkluzywnej

„Poznać, aby powitać; powitać, aby włączyć”

„W całej historii ludzie migrowali z jednego miejsca do drugiego. Dziś wielu próbuje dotrzeć do europejskich wybrzeży z różnych powodów i różnymi sposobami. Szukają legalnych ścieżek, ale ryzykują także życiem, aby uciec od ucisku politycznego, wojny i ubóstwa, a także by odnaleźć członków rodziny, zdobyć możliwości podejmowania inicjatywy oraz wiedzę i wykształcenie. Każda z dróg migracji tworzy swą własną historię.”

Europejska agenda na rzecz migracji

Manifest Edukacji Inkluzywnej stawia każdego obywatela wraz z jego dziedzictwem kulturowym w centrum kształcenia ustawicznego oraz uznaje różnorodność metod kształcenia i szkolenia za okazję do promowania zmian społecznych i budowania od podstaw Europy otwartej dla wszystkich.

Manifest powstał we współpracy z ponad 150 uczestnikami krajowego seminarium EPALE „La Formazione Accogliente”, które odbyło się w La Spezia w dniach 14–16 września 2017 r.

Poprzez Manifest sygnatariusze wyznaczyli wspólny horyzont dla swoich programów edukacyjnych, uzgadniając wspólne cele i język.

Pryncypia Manifestu

W procesie przejścia od społeczeństwa, które już nie istnieje, do społeczeństwa, które wciąż tworzymy, zastosowanie ma dziesięć następujących podstawowych zasad:

1. Centralne miejsce kształcenia i szkolenia, zarówno formalnego, jak i poza-formalnego, rozumianych jako relacja, która przekształca i łączy tych, którzy uczą i tych, którzy uczą się, w każdym miejscu i fazie życia.
2. Hosting rozumiany jako uznanie wspólnego człowieczeństwa drugiej osoby oraz jej potrzeb i aspiracji, bez dyskryminacji.
3. Solidarność, mająca na celu wzmocnienie dzielenia się, wzajemności i wzajemnej pomocy.
4. Ochrona najsłabszych, rozumiana jako zdolność patrzenia na świat zawsze z punktu widzenia najsłabszych, dająca najpierw ochronę, a potem autonomię.
5. Ufność we wspólną przyszłość, pozwalająca na świadome włączenie osób migrujących, poczynając od młodych ludzi i kobiet z pierwszego lub drugiego pokolenia, do projektu społeczeństwa inkluzywnego, będącego wynikiem spotkania i przenikania się różnych historii, kultur i interpretacji świata.
6. Odpowiedzialność instytucji trzeciego sektora, postrzeganego jako instrument przejrzystości i bezpieczeństwa dla wszystkich obywateli i ich stowarzyszeń.
7. Tworzenie sieci w celu wzmocnienia współpracy, stymulowania kreatywnej synergii i innowacji społecznych.

8. Podejście oparte na dowodach, rozumiane jako ciągły wysiłek w kierunku naukowej analizy zmian, oparte na ilościowych, jakościowych i mieszanych narzędziach i metodach, w celu przewyciężenia postrzeżeń, stereotypów i przekazów, które są często zniekształcone i zmanipulowane.

9. Kluczowa rola podejścia narracyjnego, rozumianego jako metoda badawcza i narzędzie pełnego szacunku dialogu na temat „historii” tworzących „Historię”.

10. Ciekawość i szacunek dla całej różnorodności, której każdy jest nosicielem w kontraście do kultury nienawiści, ksenofobii i wszelkich innych możliwych przejawów nietolerancji.

Do kogo skierowany jest Manifest?

Manifest skupia się na trzech głównych grupach interesariuszy. Te trzy grupy współdziałają i dla każdej z nich określono następujące niezbędne działania.

Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową (azyl) i migranci

Dzięki odpowiedniemu i spersonalizowanemu procesowi szkolenia konsolidują oni wiedzę, umiejętności i postawy przydatne do realizacji swoich planów życiowych poprzez:

- Uznanie umiejętności formalnych, pozaformalnych i nieformalnych oraz wsparcie w budowaniu planu rozwoju osobowego i zawodowego
- Rozwój umiejętności czytania i pisanie w języku kraju przyjmującego
- Szkolenia zawodowe na rynku pracy
- Poradnictwo (np. w zakresie dotacji i stażów)
- Dostęp do kształcenia na poziomie uniwersyteckim
- Edukację obywatelską w zakresie praworządności i przepisów kraju przyjmującego
- Pomoc w lepszym poznaniu i zrozumieniu specyfiki i kultury kraju przyjmującego
- Szkolenie umiejętności planowania własnej kariery, w szczególności krytycznego myślenia, efektywnej komunikacji, kreatywności, pracy zespołowej, itd.
- Uznanie własnego dziedzictwa kulturowego, w tym wolność wyznawania własnej religii w postawie szacunku do wszystkich innych wyznań

Sygnatariusze Manifestu proponują zatem wprowadzenie zintegrowanego modelu szkoleń i poradnictwa w celu przekazania stosownej wiedzy o danym kraju i rynku pracy.

Pracownicy ośrodków przyjmujących migrantów

Wszyscy powinni przejść odpowiednie szkolenie i rozwijać umiejętności, wiedzę i postawy zgodnie z polityką krajową i europejską w celu:

- Prowadzenia doradztwa, mediacji i wsparcia dla migrantów z wykorzystaniem metod i technik odpowiednich dla danej grupy i jej szczególnych potrzeb (dla przykładu: małoletnich bez opieki, kobiet, które doznały przemocy lub osób dorosłych ze stresem pourazowym)
- Zarządzania różnymi etapami procesu przyjmowania migrantów, zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą i umiejętnościami (wedle potrzeb w sektorze prawnym, psychologicznym, pedagogicznym, zdrowotnym itp.)
- Zrozumienia i współpracy z całą siecią instytucji publicznych i prywatnych na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym

- Korzystania z dostępnych szkoleń, przed podjęciem pracy i w jej trakcie
- Zdobywania umiejętności oferowania, planowania i wdrażania innowacyjnych usług i projektów w oparciu o własne doświadczenia i ewaluację, np. wewnętrzną samoocenę i ewaluację wpływu, w oparciu o wspólnie uzgodnione i zatwierdzone wskaźniki
- Nawiązywania współpracy z nauczycielami z Centrów Edukacji Dorosłych, wśród których są publiczne szkoły i ośrodki świadczące usługi dla migrantów, pomyślane jako miejsce gdzie rozpoczyna się i kończy proces szkolenia osób ubiegających się o azyl
- Tworzenia i umacniania kreatywnych możliwości przekazu informacji, dialogu międzykulturowego i aktywizacji lokalnych społeczności i migrantów dla dobra wspólnego
- Stosownej komunikacji ze społecznościami migrantów, uwzględniającej wymiar międzykulturowy
- Poznania podstawowych aspektów historii i dziedzictwa kulturowego krajów pochodzenia migrantów
- Komunikowania i rozpowszechniania rezultatów własnej pracy, w tym za pośrednictwem ICT, w celu udostępnienia informacji oraz inicjatyw szerszej społeczności

Sygnatariusze Manifestu proponują zatem, by uznać nowy zawód określony jako “pracownik ośrodka przyjmującego migrantów”, do wykonywania którego konieczne jest przeszkolenie w powyższym zakresie, zgodnie z Europejskimi Ramami Kwalifikacji (EQF) na poziomie od 5 do 8.

Lokalne społeczności edukacyjne

Są one protagonistami zmian i reprezentują społeczność otwartą na przyjęcie i włączenie migrantów. Społeczność ta powinna być aktywowana we współpracy z instytucjami i służbami wspierającymi migrantów oraz organizacjami Trzeciego Sektora, tak aby tworzyć przestrzeń przyjazną dla wszystkich, umożliwiającą włączenie społeczne, pracę i dobrobyt.

Ważne jest więc, by stymulować następujący proces w obszarze edukacji pozaformalnej i nieformalnej:

- Stwarzać możliwości dzielenia się i uczestnictwa, które wspierają wzajemną wiedzę, dialog i przezwyciężanie uprzedzeń, strachu i nienawiści.
- Zapewnić otwartość i transparentność placówek szkolących osoby ubiegające się o azyl. Ośrodki te, dysponujące dobrze przeszkolonym personelem, muszą zostać dostrzeżone i uznane w lokalnej społeczności jako placówki publiczne odpowiedzialne za edukację WSZYSTKICH dorosłych, bez różnicy.
- Angażować szkoły podstawowe i średnie, uniwersytety i instytucje szkolenia zawodowego na rzecz budowania społeczeństwa otwartego, gdzie dyskurs opiera się na rzetelnych danych i wiedzy (także poprzez powiązanie nauki w szkole i pracy).
- Opracowywać programy szkolenia zawodowego we współpracy z lokalnymi władzami, prywatnymi firmami oraz szkołami, które uwzględnią lokalne dziedzictwo kulturowe, tradycję rzemiosła i priorytety kształcenia zawodowego w danym regionie.
- Angażować stowarzyszenia branżowe w planowanie szkolenia zawodowego oraz prowadzić kampanie informacyjne dla firm.
- Aktywować społeczności artystów, intelektualistów, sportowców, postaci showbiznesu i innych kreatywnych osób w celu stymulowania postawy dialogu i otwartości wobec nowych obywateli.
- Organizować imprezy towarzyskie i kulturalne - także na przedmieściach dużych miast i na obszarach wiejskich - które kładą nacisk na wspólny, codzienny wymiar wszystkich kultur, będą promować wzajemne zrozumienie i szacunek.

- Nawiązywać kontakt z sieciami lokalnymi i krajowymi, aby promować prawa powszechnego obywatelstwa.

Sygnatariusze Manifestu wzywają zatem osoby publiczne jak i prywatne, by podjąć wszelkie konkretne i niezbędne kroki celem wdrożenia i oceny wpływu proponowanych tu działań.

La Spezia, 15 września 2017 r.